

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: Tomáš Munzar

Téma a rozsah práce: **Návrh Evropské komise ve věci reformy mechanismu řešení investičních sporů: komparativní analýza (70 s. + přílohy)**

Datum odevzdání práce: 13. března 2016

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce Tomáše Munzara se zabývá tématem, které je v současné době podrobně diskutováno v souvislosti s vyjednáváním Dohody o transatlantickém obchodním a investičním partnerství. Přestože se o reformě mechanismu řešení investičních sporů diskutuje již řadu let, zejména v souvislosti se zavedením meritorního přezkumu po vzoru WTO DSU, nebo např. se snahou omezit negativní dopad paralelních řízení, nikdo zatím nepřišel s tak radikálním návrhem na změnu systému jako Komise EU při vyjednávání TTIP. Není sice jisté, zda bude návrh Komise akceptován a mechanismy řešení sporů vyjednávané v posledních letech v rámci investičních kapitol smluv o volném obchodu spíše svědčí o opaku, dokument rozhodně stojí za důkladnou analýzu, zvláště s ohledem na limity jeho provedení a případné dopady na celý systém řešení investičních sporů. Je téměř jisté, že se určitému vývoji v oblasti řešení investičních sporů patrně mezinárodní společenství nevyhne, otázkou je, zda nezvolit jinou než navrženou formu. V konečné fázi by ale ani Komisi navrhovaný model neměl být nijak zvlášť revoluční a rozhodovací praxe zamýšleného tribunálu by se jistě nechala inspirovat relativně konstantní judikaturou, která se v dané oblasti postupně spontánně ustaluje. Skutečně revolučním řešením by bylo zrušení ochrany investic prostřednictvím mezinárodních tribunálů a odkázání investorů na vnitrostátní soudy. V takovém případě by zjevně šlo o návrat ke Calvově klauzuli („*A provision in an agreement between a private individual and a foreign state that says, in effect, that "aliens are not entitled to rights and privileges not accorded to nationals, and that, therefore, they may seek redress for grievances only before local authorities."*“) a v konečné fázi by to mohlo vést ke snahám donutit zahraničního investor vzdát se práva obrátit se na vlastní stát nebo na jiné než vnitrostátní soudní orgány hostitelského státu se žádostí o ochranu v případě, že by mu orgány hostitelského státu byly upírány jeho nároky. V zásadě by šlo o návrat před druhé poloviny

devatenáctého století a možná i dál a je jen otázkou, zda by to mohlo přinést nějaký pozitivní efekt. Téma je jistě aktuální a autor se zabývá analýzou systému, který je tak říkajíc *in statu nascendi*, čímž je jeho aktuálnost ještě zvýšena.

2. Struktura a obsah práce

Diplomová práce je přehledně rozdělena do tří kapitol. V první kapitole se autor návrhem Evropské komise na reformu stávajícího mechanismu řešení investičních sporů, zejména legitimitou investiční arbitráže, vztahem vnitrostátních soudních systémů a investičních arbitráží, otázkou přijatelnosti zásahů do regulačních pravomocí států a nadnárodních útvarů, systémem vytváření rozhodčích tribunálů a absencí odvolacích mechanismů v investičních arbitrážích. Ve druhé části popisuje, jak by mělo fungovat řízení v investičním sporu podle představ Komise a zmiňuje základní parametry představ. Obecně lze z návrhu, jak je prezentován diplomantem vyčíst, že stejného efektu lze dosáhnout i ve stávajícím modelu a že ve většině případů by se rozhodovací praxe zamýšleného soudu příliš nelišila od toho, s čím se v posledních letech setkáváme v investičních arbitrážích. Třetí část je pak věnována komparativní analýze některých dalších podobných mechanismů řešení sporů v mezinárodním právu, konkrétně v rámci WTO a TPP. Jen na okraj by bylo vhodné poznamenat, že právě přijímaná dohoda o ochraně investic uzavíraná mezi Spojenými státy a Čínou žádnou revoluční změnu v oblasti řešení sporů nepřináší a se změnou se nepočítalo ani v CETA nebo FTA se Singapurem. Práce je zakončena přehledným, i když poněkud kratším shrnujícím závěrem.

2. Náročnost tématu:

Zpracování práce vyžadovalo důkladnou analýzu relevantní právní úpravy řešení sporů v rámci WTO, stejně jako analýzu návrhu Komise a rozhodovací praxe mezinárodních rozhodčích tribunálů v investičních sporech. Autor prokázal, že se seznámil s relevantními primárními i sekundárními informačními zdroji. Téma práce je proto možno, a to i pro způsob zpracování, považovat za náročnější. Traktovanou materii se diplomantovi podařilo analyzovat a syntetizovat ve srozumitelných závěrech.

3. Hodnocení práce:

Předložená práce je systematicky členěna, autor se drží zvolené struktury, jazykový styl a formální úroveň jsou na slušné úrovni, která zcela odpovídá požadavkům kladeným na obdobný typ prací. Při zpracování vycházel diplomant z poměrně značného množství primárních a sekundárních zdrojů, které standardně cituje. Práci lze považovat za velmi dobře zpracovanou, na stylu zpracování je patrné zaujetí, s nímž byla diplomová práce napsána.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Jak je uvedeno již výše, práce je po formální i obsahové stránce zpracována velmi solidně. Žádné zvláštní připomínky k ní nelze mít, s ohledem na doporučený rozsah diplomových prací přinejmenším postihuje to, co mohlo být rozumně od diplomové práce očekáváno.

K obhajobě bych rád požádal zodpovězení otázky, jaká je hlavní přednost odvolacího systému v rámci WTO DSU a jaká je naopak jedna z největších slabostí systému řešení sporů v rámci WTO.

Druhou otázkou je, jaké jsou základní záruky nestrannosti a nezávislosti rozhodce nebo soudce, který by měl rozhodovat investiční spory.

5. Doporučení:

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím velmi kladně, doporučuji ji proto k ústní obhajobě.

V Praze dne 30. března 2016

Vladimír Balaš